

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de
Coloniae Agrippinae, 1689

Concio XXXIV. Qvæ prima est de miraculis Christi, probat ex iis ejus Divinitatem.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56356)

F E R I A   Q U A R T A

D O M I N I C Æ   P R I M Æ   Q U A D R A G E S I M Æ

CONCIO PRIMA

PROBATUR DIVINITAS CHRISTI
EX EIUS MIRACULIS

*Generatio mala & adultera signum querit, & signum non dabitur ei,
nisi signum Ionæ Prophetæ. Matth. 12.*

UM expulisset Christus Dominus Dæmonium surdum, mutum & cæcum, & admiratæ essent turbæ, & inde colligeret eum esse filium Davidis seu Messiam, Pharisei qui factum negare nõ poterant, causam calumniandi ceperunt, quasi in virtute Beelzebub Principis Dæmoniorum, inferiorem Dæmonem expulisset: sed cum Christus potentissimis argumentis calumniam evertisset, nonnulli ex Scribis & Phariseis rem alio detorserunt, petito à Christo alio miraculo. *Magister volumus à te signum videre:* Marcus & Lucas indicant, eos petiisse signum de cælo, unde S. Lucas cap. 11. *Et alij tentantes signum de cælo querebant ab eo:* quod Christus eis negavit: 1. quia jam fe-

Tom. II.

cerat sufficientia signa ut crederent: 2. quia ex curiositate petebant, & Christi miracula non fuerunt ad ostentationem, sed semper utilia hominibus, ut sanationes, resurrectiones & alia beneficia: 3. quia infideliter petebant, putabant enim Christum id non posse, unde dicitur quod tentantes peterent: sed unum aliquod majus signum pollicetur nempe signum pollicetur nempe signum Jonæ Prophetæ. Quid autem illud sit non prius explicare aggrediar quam opem petivero à Deo per Virginem. AVE MARIA.

AGITUR hodie, Auditores, de probando valide stabiliendoque nostræ fidei articulo, qui fundamentum est aliorum omnium: loquor de Divinitate Jesu Christi: neque ago solum cum Atheis sæculi nostri, ac Deistis, quorum numerus crescit in dies,

A verum

verum etiam cum Christianis, fidelibus admodumque religiosis: cum illis videlicet, ad impetrandam ipsis fidem, cum his vero ad eandem in ijs augendam, atque ut adducam eos ad intelligendum, quanta sibi sit causa præstandi se firmos constantisque in veritate fidei suæ. Quoniam vero probationes rerum earum quas credimus, magno numero suppetunt, unam duntaxat suscipere volo, quam esse validissimam putō: eam videlicet quam Judæi postularunt sapientissime à Filio Dei, quā sic eos convicit ut inexcusabiles reddiderit; atque etsi illam ipsis denegavit eo quo petebant modo, & ex ipsorum mente plenā infidelitatis, concessit tamen validiorem, & quæ nihil refutationis admitteret. Probatio miraculorum est, quam ad unum syllogismum tot amredigo, cujus sola explicatio omnem hujusce Concionis materiam efflura est. Præbete vos sermoni meo attentos, argumentum hoc planè meretur, totaque attentione vestra dignum est. Ecce argumentationis meæ syllogismum. Quicquid comprobatum fuit testatumque miraculis manifestis, & de quibus ambigi non possit, certissimum est, neque potest improbari: atqui Jesu Christi divinitas manifestis indubitatisque miraculis comprobata fuit & testata, igitur divinitas Jesu Christi certissima est, neque improbari potest. Veniamus ad priorum duarum propositionum probationem, unde sequitur apertè probatio consequentiæ, quæ est ejusmodi, verissima est Jesu Christi divinitas & improbari non potest. Incipio à probatione primæ propositionis, nempe, quod comprobatum fuit testatumque miraculis manifestis & de quibus ambigi non possit, certissimum est neque potest improbari. Probatio petitur ex naturâ Miraculi. Cum enim ex D. Thoma 1. part. q. 105. art. 8. q. 114. art. 4. Mira-

culum sit effectus seu opus superans vires omnes creatas, nullam aliam causam principalem habere potest præter Deum: cum itaque assumitur ad confirmationem alicujus rei, non potest non habere testimonium infallibile: quia Deus testari non potest mendacium, cum sit summè verus, qui nec falli potest nec fallere, non falli cum omnia norit, non fallere cum sit infinite bonus & verax: Hinc sequitur.

1. Quod non possit Deus dare alicui facultatem patrandi miracula ad libitum, & ad rei falsæ confirmationem: Inprimis quia Deus hoc modo testimonium daret mendacio: & ita non esset infinite verax, aut enim hac ratione falleretur aut falleret, quod utrumque æqualiter est impossibile. Quod enim est in nobis jusjurandum additi nostri confirmationem, est in Deo exhibitio miraculi, cujus perpetratio connexionem habere non potest cum rei falsæ propositione. 2. Quia Deus non potest suam autoritatem imminuere, quod tamen faceret, si hoc homini concederet: Et enim uti non potest se suo dominio exuere, ita non potest aliquid de suâ autoritate detrahere, atqui eâ ratione plus illam criminationi exponeret, quam si ipse falsum dicere posset: quia cum sit summè prudens ita suum mendacium dissimularet, ac tegeret, ut homines non deprehenderent; sed hominum inconsulta temeritas Dei autoritatem passim objiceret hominum reprehensioni. 3. Quia Deus non potest homini potestatem facere, ut Deum cogat testari falsum: nam alioqui cogeret mentiri, atqui hoc fieret, nam miraculum factâ propositione rei falsæ, propter virtuales connexionem quam habet cum ipsâ, est rei falsæ assertio, fit autem ea connexio propter invocationem divini nominis, & consequens opus supernaturale.

2. Sequitur & convincitur infallibilitas & certitudo probationis quæ petitur ex miraculis, quia nullam habere possunt connexionem cum falsitate, & eâ infallibilitate nulla major fingi potest, fundatur enim in quadam perfectione Deo planè necessaria: sicut igitur quæ ad Deum pertinent sunt necessaria, ita quæ nituntur perfectionibus Deo necessarijs, tmaximam habent necessitatem, quæ nulli alteri certitudini creatæ convenire potest: Quare Christus hinc convicit Judæos planè fuisse inexcusabiles, quod miraculis convicti non credidissent: Joan. 15. *Si opera non fecissem in eis quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent, (de peccato loquitur incredulitatis) nunc autem viderunt, & oderunt, & me, & Patrem meum, sed ut adimpleatur sermo, qui in lege eorum scriptus est, quia odio habuerunt me gratis.* Sicut autem res divinæ sunt alterius ordinis quàm res omnes creatæ, ita hæc certitudo, omnem aliam sic vincit, ut propter illam, fidem omnem denegemus alteri omni assertioni quæ contrarium affirmat: Ita sensibus fidem derogamus, rationi humanæ, & alterius cujuscunque testimonio, si fidem nostram convellere nitatur, & hoc sensu dixit Apostolus ad Galat. 1. *Sed licet nos, aut Angelus de cælo evangelizet vobis præterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit:* Hinc fit ut licet pro aliâ naturali cognitione, & affirmatione nemo cogatur mori, tamen quilibet teneatur pro fidei testimonio sanguinem fundere.

3. Sequitur miraculorum necessitas præsertim in primâ religionis institutione, cum res nova credenda proposita est: Quamobrem fundando stabiliendoque Christianismo miracula fuere necessaria, ut ne arguerentur homines levitatis quod tam facile, & tamen adeò firmiter credidissent res tam novas, tam inauditas, atque si au-

sim ita loqui, humanitûs tam incredibiles: secundum Sapientis verba Eccli. 19. *Qui credit cito, levïs est corde:* Unde Christus Joan. 10. *Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi si autem facio, & si mihi non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis & credatis quia Pater in me est, & ego in Patre:* Et Joan. 15. *Si opera non fecissem in eis quæ nemo alius fecit peccatum non haberent, nunc autem viderunt, & oderunt, & me, & Patrem meum:* Ratio est evidens, quia cum fides quam exposcimus, ad mysteria nostra credenda sit talis, ut petatur summa firmitas, atque adhæsió intellectus, illa verò haberi non possit nisi nitatur firmissimo fundamento, quale tantum esse potest, aut ipsius rei evidentia, aut suprema authoritas, quæ alia non est quàm divina, cujus nullum aliud esse potest certum testimonium externum quàm miracula; sanè igitur & natura credendorum quæ superant omnem naturam creatam, & modus fidei, nempe summa certitudo, & infallibilitas, postulant testimonium miraculorum.

Atque ea ratio est, propter quam ad adventum hominum illorum, qui reformationem prætendunt, nobisque doctrinam planè novam attulere, unusquisque commotus est, atque ab ijs petijt ad quinti sui Evangelij probationem, ut aliqua miracula producerent. Recusarunt initio, cum eam non possent reformationis suæ probationem elicere, adeò ut quemadmodum Erasmus ipse scripto prodidit, ne unum quidem equum claudicantem sanare potuerint: ajunt Lutherum voluisse aggredi ad utendum exorcismis adversus quendam à Dæmone possessum, sed discipulo ipsius Staphilia testante, ab illo pessimè acceptus est, ac prout meritus erat, quantacunque cum Dæmone familiaritas & necessitudo ipsi esset, à quo fuisset, prævocatus nisi januam

nuam securi perfragisset ad eximendum se possessi manibus quem liberare studebat. Calvinus cū quodā convenerat ut mortuū se fingeret: infunere uxor facti conscia prophetam inlclamat: ille altā voce *adoleſcenti tibi dico, surge, sed qui mortuum finxerat, reipsā mortuus est inventus.* Bosius de signis Ecclesiæ lib. 5. Signo 11. narrat in Polonia finibus, quendam Anabaptistarū principem undique homines convocasse, ut suo baptismo interessent, futurum ut Spiritus Sanctus adesset, & omnia plena essent miraculis: die dictā concurritur, ubi in balneum pedem intulit, apparuit pro Spiritu Sancto ingens Dæmon, qui hominem capillis apprehensum, attollendo in aërem, & in aquas demergendo & allidendo, omnibus aufugientibus, suffocavit. Gastius qui pleraque notabilia de Anabaptistis scripsit, memorat in libro Basileæ edito, anno. 1544. quod cum ex ipsis postularetur aliquod miraculum ad doctrinæ suæ confirmationem, nonnulli eorum curavere noctu, magnam piscium copiam in lacum amplo oppido proximū deferri, quorum ad comprobationem fidei suæ, luculentum fecere piscatum, cum admirationem omnium qui nullum unquam eo in lacu piscem viderant. Ad id, mihi venit in mentem doli per similes à Mahometo editi, qui quidem post longam cum Arabibus miracula exposcentibus altercationem, iussit humi ad quandam altitudinem in celsi montis vertice infodi plerasque urnas lacte plenas, cumque pleps conquereretur de fame, post invocatum Dei nomen, humum perfodi curavit, & distribui munus illud tanquam cœlo demissum, hoc artificij genere rude ac stupidum vulgus admiratione defigens. Nolim tempus absumere narrando ineptias, fabulasque perridiculas aupperrimorum istiusmodi reformationis

artificum. Ajo tantum, mundi Salvatorem obſignasse Apostolorum diplomata & patentes, (ut loquimur) litteras autoritate miracula patrandi. Marci ultimo, *Ite docete omnes gentes, &c. Signa autem eos qui crediderint hæc sequentur, &c. Illi autem profedi prædicaverunt ubique Domino cooperante & sermonem confirmante sequentibus signis.* Et S. Paul. 1. Corinth. 2. *Sermo meus & prædicatio mea, non in persuasibilibus humana sapientiæ verbis, sed in ostensione Spiritus, & virtutis, ut fides vestra non sit in Sapientiâ hominum, sed in virtute Dei.* Virtutem Dei vocat miracula facta in testimonium fidei & prædicationis Apostolorum. Quid de te dicam magne Indorum Apostole S. Franciscæ Xaveri, Sol Oriētis, Doctor Gentilitatis, miraculum Superioris sæculi, prodigium Indiæ, Japonum fidus, Societatis nostræ decus, propagator Ecclesiæ, amor & delicia totius orbis? Qui nos odere, ij etiam ipsi te diligunt, qui nos despiciunt te laudant, qui nos abjiciunt, te approbant. Virtutum tuarum splendor invidiam & maledicendi licentiam superavit. Quonam modo solitudines in paradysum mutasti, urbanitate polivisti barbaros, sylvarū incolis dedisti humanitatem, Christianas fecisti Indias, salubribus baptismi undis animas ad millia duodecies cœtena purgasti? Missionis tuæ fiduciam habebas cum Apostolicus esses Nuncius, Sanctæque Sedis Legatus. Sed quando quidem S. Pauli Apostoli exemplo prædicabas Evangelium ijs qui nullum unquam de Deo, fideique nostræ Mysterijs verbum inaudierant, Deus Missionem tuam autoritate miraculorum uti sigillo munivit. 1. Omnis generis ægritudines curavit, quin etiam pueros mittebat ad ægros cum omnibus adesse non posset, qui recitato symbolo eos sanabant: 2. Donum habuit linguarum, immo simul à varijs diversarum linguarum hominibus intelligebatur, quasi

quasi diversis simul linguis loqueretur, ut quondam Apostoli: immo unicâ responsione sæpè varijs Barbarorum interrogatis fatisfecit: 3. Donum habuit prophetiæ, absentia vidit, cogitationes intellexit, futura longè ante prædixit: 4. Aquam falfam dulcem effecit, quo miraculo multi è Mahometanis converfi sunt: 5. In promontorio Comorino puerum iam uno die sepultum excitavit, unde multos convertit, & in processu Canonisationis ipsius, agniti sunt viginti homines vitæ restituti: 6. Sæpè visus est sublatus à terrâ, & in aëre suspensus dum Eucharistiam genibus flexis populo porrigeret, & alias sapiùs dū oraret: 7. Sæpè sedavit tempestates, ac semel injecto in mare Crucifixo suo, quem amissū cancer marinus obambulâti in littore restituit: 8. Urbē totâ in Maurica regione, Christo rebellem, pluviam ardenti cinere mixtâ castigavit, atq; ad Dei obsequium reduxit. Quid simile visū, quid auditū apud Hereticos, qui tamen eum novum dogma obtulerint, ac Missionem extra, ordinariam jactarint, debuerunt miraculis confirmare quod attulerunt, neque enim novum dogma sine miraculis stabiliri potuit. Ita ab initio Moyfes miracula edidit: Item ut Aræ religio stabiliretur nova miracula provisa sunt: Item ut lex in Monte Sina promulgaretur, quot miracula præcesserunt? novum Sacerdotium miraculis confirmatum: ut Salomonis Templo daretur auctoritas, nova miracula intercefferunt: Ipse Joannes Baptista, ut baptismum pœnitentiæ institueret, & novam ceremoniam, totus fuit miraculum perpetuum: Miraculo conceptus; in utero exilivit, natus Patris linguam solvit; multos annos egit in deserto; vitâ Angelis superior, sine tecto, sine veste, sine cibo, sine humano cōviciu: ut intelligas necessarie fuisse mira-

cula, cū aliquid insolitū est propositum: & ex hac necessitate ostenditur efficacia miraculorū quæ apta sint quidlibet etiam insolitū perluadere, cū testificationi miraculorū falfum subesse non possit, unde auctoritas divina in illis agnita est, cui nemo resistere potest, & quam nemo potest recusare, ideòque dixit S. Augustinus se in Ecclesiâ retineri vinculis miraculorum: Item miraculis deberi mundi conversionem: & illud Ricardi à S. Victore. Domine, si quod credimus, error est, à te decepti fuimus, nam ea quæ credimus, confirmata signis & prodigijs fuere; quæ non nisi per te facta sunt. Ex dictis hætenus, patet veritas primæ propositionis, quæ est ejusmodi. Quod testatum fuit & comprobatum miraculis manifestis & de quibus ambigi non possit certissimum est, neque potest improbari. Quandoquidem probavimus ex naturâ miraculi quod opus est superans omnes vires creatas, ac proinde nullum habere principium aliud potest nisi Deum.

Sequitur secunda propositio, hæc terminis concepta. Atqui divinitas Jesu Christi comprobata fuit & testata miraculis manifestis & de quibus non possit ambigi: hujus propositionis probatio potissimè continetur quatuor libris Evangeliorum in quibus innumera narrantur Christi miracula, in quorum patratiōe asseritur Christi divinitas: unde S. Joannes cap. 20. *Multa quidem & alia signa fecit Iesus in conspectu Discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc: Hæc autem scripta sunt ut credatis, quia Iesus est Christus Filius Dei, & ut credentes, vitam habeatis in nomine ejus: Sed placet rem enucleatius vobis exponere.* Ex Toletio, Annotatione 2. in cap. 3. Joan. per sequentes veritates. Ut hoc rectè fiat. Nota in hac propositione, duo contineri, 1. miracula Christi fuisse manifesta, & incontestabilia: 2. facta fuisse

fuisse in confirmationem hujus veritatis, Christum esse Deum.

Incipiamus à primo. Ut itaque Christi miracula dicantur fuisse manifesta, & incontestabilia: Neceffe fuit. 1. ut ea miracula essent vera, & existentia, & non tantum apparentia, quasi essent præstigiæ & ludificationes sensuum, & non re ipsâ & in veritate facta: at non potuit illud esse appa-rens quod experiebantur ipsi erga quos talia opera fiebant: cæcus enim experiebat-ur se videre: qui suscitatus erat, se vivere: leprosus se mundatum sentiebat: infirmus se cognoscebat sanatum: hæc omnia si fuis-sent apparentia, profectò nec cæcus vidis-set nec suscitatus viveret, nec infirmus sa-natus fuisset, at ipsi reddentes effecti-bus testimonium vera miracula fuisse comprobabant: ita cum visus est Lazarus suscitatus inter convivas, eadem præstare quæ ante mortem faciebat, cum & ipse in se idem sentiret, se videre, se movere, se au-dire, & alia quæ sunt opera vitæ, irrefraga-bile dedit testimonium suæ resurrectionis. Quæ sunt tantum circa objecta sensuum, possunt aliquando decipere ex solâ appa-rentiâ, at quæ in ijs ipsis fiunt, qui sentiunt, necesse est vera esse, per visum enim appa-rentem nemo videret & nemo vivere po-teret per vitam apparentem, nam quæ tan-tum videntur, non sunt: quod si aliquis contrarium dicat, nec ipse de se certus esse potest, an vivat, an videat, an cogitet, an velit, immò an sit, nam ipsa experientia in se per suum sensum, aliam non potest ha-bere probationem quàm se, nemo enim a-liter scire potest se videre, quàm per ipsum visum.

Deinde quæ sunt tantum apparentia diu non consistunt, nec omni loco & tempore, nec omnibus apparent: at affectus mirabi-les Christi diu durabant, omni loco, &

tempore, & omnibus talia videbantur, non igitur fuerunt præstigiæ & sensuum ludibria.

Ad hæc, ad majorem horum effectuum certitudinem sæpè Deus permisit ut ejus adversarij operibus ipsis contradicerent, ut post exactum examen explorata magis innotescerent: ita miraculum illuminati-onis cæci nati omnibus modis exagitatam est, vocati sunt parentes ut filium suum agnoscerent an verè cæcus natus fuisset, & ipse diligenter examinatus est de modo quo fuisset curatus, unde cum factum ne-gare non possent ad aliam calumniam de moribus se converterunt & ad temporis circumstantiam, quod nimirum sabbatho lutum fecisset Jesus.

2. Neceffe fuit ut Christi miracula nullâ vi naturali vel Diabolicâ fieri potuerint sed tantum virtute supremâ, & illimitatâ. Dixi. 10. Christi miracula virtute natu-rali fieri non potuisse. 1. Quia nulla vir-tus naturalis est quæ visum cæco à nativi-tate vel mortuo vitam restituere possit, quod antiqui Philolophi constanter asse-rerunt, cum dixerunt nullam dari regres-sum à privatione ad habitum: 20. Quia virtus naturalis operatur per virtutem proportionatam effectui: at Christus ali-quando quædam adhibuit quæ effectui e-rant contraria: Ita visum restituit cæco na-to per lutum in oculos immissum, quod naturali ordine & proportione aptius erat ad visum tollendum quàm ad donandum. 3. Quia virtus naturalis agit in tempore, & per medium, & determinata est: Chri-stus verò sine morâ operabatur: *Si vis potes me mutare, Volo, mundare*: Item operaba-tur in locis distantibus. *Vade, filius tuus vivit, & Chananæ fiat tibi sicut vis*: & effe-ctus mirabiles producebat solo verbo, un-de ille, *sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus*

meus, & sanatus est puer in illâ horâ. Denique innumera & multiplicia edebat miracula, cæcis visum, surdis auditum, claudis gressum, mutis loquelam, ægris sanitatem, mortuis vitam. dabat, à Dæmone obsessis liberationem præstabat, quæ omnia virtus naturalis non poterat.

Dixi 2. miracula Christi non potuisse fieri virtute Diabolicâ contra calumniam Judæorum, qui dicebant in Beelzebub Principe Dæmoniorum eiecit Dæmonia: Adverte Dæmones tria tantum posse efficere motum localem, applicationem agentium naturalium, quorum vires agnoscunt, & quæ velocissimè, & occultissimè adhibere possunt, denique posse sensibus illudere. Hoc posito, dico Dæmones multa posse facere supra vires humanas, & quæ, si earum ratio habeatur, aut videantur, aut verè sint miracula, videantur quidem propter apparentiam, & sensuum illusionem, sint autem, quoniam fiunt ab ijs per motum localem aut per applicationem agentium. Ita potuerunt Magi Pharaonis aquam vertere in sanguinem, & alia multa mirabilia fecerunt: Quando autem nulla est facultas creaturæ, quæ possit hunc effectum præstare, ad præstigias & sensuum illusiones Dæmon se convertit, & omnia alia ejus operatio cessat: Ex his itaque quæ Christus fecit, aliqua fuerunt, si solum effectum spectemus, quæ à Dæmonibus fieri potuerunt, multa tamen fuerunt quæ nullâ arte fieri potuerunt ab illis, ea scilicet quæ nullâ virtute naturali effici poterant, ut mortuos suscitare, cæcò nato visum restituere, & similia: Præterea ex ijs quæ si secundum se spectentur, Dæmones facere potuerunt per applicationem agentium naturalium, ea Christus fecit solo verbo, & imperio, sine applicatione ullius virtutis naturalis: Ad hæc, in instanti, & sine ul-

lâ morâ, quod Dæmones præstare non poterant, cum agentia naturalia non operentur nisi in tempore; & ideo si modum & celeritatem quibus Christus operabatur spectemus, nullum ejus miraculum absolute efficere potuerunt: ex quibus inferitur evidenter ea quæ Christus operabatur, nullâ ratione virtuti Dæmonum adscribi potuisse, sed divinæ virtutis opera fuisse tantummodo, quod & sufficientissimè Christi miracula comprobarunt.

Dixi 3. Christi miracula facta fuisse virtute supremâ & illimitatâ; quod probatur. & ex ijs quæ fecit, quæ vim omnem naturalem superarunt, & ex modo, nempe imperio, & solo verbo, & quia omnis generis miracula fecit, ita ut nihil illi fuerit non tantum impossibile, sed vel difficile. Sanè Christus circa res omnes suam ostendit potentiam; circa Angelos, Dæmones, homines, animantes, cælos, solem, terram, mare, elementa, ventos, inferos, mortuos, morbos omnis generis, sepulchra, saxa, velum templi, arbores, tempestates & omnia. Joan. 3. dixit ei Nicodemus: *Nemo potest hæc signa facere quæ tu facis nisi fuerit Deus cum eo:* id est, nisi in virtute Divinâ: quasi diceret, signa quæ tu facis, non sunt Magorum seu arte Dæmonis facta, non sunt naturalis alicujus virtutis, sed divinæ potentiae quæ omnia potest: Ex quo planè constat quod posui, Christi miracula verè fuisse manifesta, & incontestabilia, hoc est talia, ut negari non possit vera fuisse miracula, hoc est opera quæ alium authorem habere non potuerunt præter Deum, qui est causa principalis miraculorum.

Sequitur probanda altera pars; nempe eiusmodi miracula facta fuisse in confirmationem hujus veritatis, Christum fuisse Deum: Ratio est. Quia licet, sic ratio præcisè habeatur effectuum, hoc absolute probare

bare non videantur, tamen id de facto probaverunt: Dixi 1. Ejusmodi miracula, si soli effectus spectentur, non probasse præcisè eum qui hæc faceret, Deum esse. Quia illa omnia fieri potuerunt à Deo per Prophetam aliquem qui tantum esset homo: nam Deus omnipotens, sicut per meros homines mortuos suscitavit, ut per Eliam, & Elisæum, & solem stare per Josuè, & per Isaiam à cursu suo retrocedere decem lineis fecit, & per Martyres, & alios Sanctos, & aliquando per peccatores miranda operatus est, ita potuit per quemlibet hominem facere illa omnia quæ Christus fecit, & quæ Deus per humanitatem sibi unitam operatus est: immò Ioan. 14. de suis fidelibus dixit, *Majora horum facient: si igitur in miraculis Christi non aliud spectemus quàm effectus ipsos, non probant eorum factore esse Deum, sed tantum virtute divinâ fuisse facta, sicut dixit Nicodemus, nisi fuerit Deus cum eo, hoc est nisi in virtute Divinâ.*

Dixi 2. Ejusmodi tamen miracula de facto probasse eum qui hæc faceret esse Deum, & consequenter Iesum Christum fuisse Deum: Et,

Probatur 1. ratione finis, propter quem Christus faciebat miracula, qui non fuit alius quàm ut demonstraret se esse Deum, & Filium Dei.

Nota 1, miracula divinæ virtutis, fieri in confirmationem alicujus veritatis quæ humanâ ratione destituitur, nam ut ait Apostolus *signa infidelibus*: Vnde Gregor. lib. 27. Moral. cap. 11. Idcirco fiunt exteriora miracula, ut mentes hominum ad interiora perducantur, quatenus per hoc quod mirum visibiliter ostenditur, ea quæ admirabilia sunt invisibilia credantur; Miracula itaque sunt in defectum probationis, & sunt auxilium rationis humanæ, ut assentiatur alicui veritati, suppleantque

argumentorum defectum: sunt enim velut sigillum Dei, ut quod affirmatur, à Deo esse credatur, & ita de eo nullatenus dubitetur.

Nota 2. Non omnia miracula fieri ad eandem veritatem confirmandam, sed ad diversas, & varias veritates: Ita Exod. 4. Deus misit Moysen ut liberaret populum suum à servitute Ægyptiacâ, & ad confirmandam hanc veritatem se missum à Deo, ut populum educeret, ipse miraculorum patrandorum potestatem accepit à Deo, ut fides ei haberetur: Exod. 7. idem Deus eundem ad Pharaonem misit ut populum dimitteret, & ut hoc probaret dedit ei miracula: 3. Reg. cap. 18. Elias ut Deum Israël probaret verum esse Deum, ignem de cælo immisit in holocaustum: 4. Reg. cap. 1. *Si homo Dei sum, ait, ignis de cælo descendat, & devoret te, & quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de cælo: hæc & similia miracula probabant vera esse ea in quorum confirmationem fiebant: Si enim eorum dicta falsa fuissent, & mendacia, & non ea opera Deus effecisset, quia nec Deus mendax est, nec mendacij testimonium perhibet: eodem modo Araonis electio confirmata est dum virga ejus floruit. Ita Gedeonis electio in Ducem, per vellus & siccum & madefactum: & alia sunt exempla innumera quæ passim in Scriptura leguntur.*

Nota: 3. Neminem Prophetarum aut aliorum hominum per quos divina virtus miracula edidit, ea fecisse in confirmationem veritatis illius quam Christus suis miraculis confirmabat, nempe se esse Messiam, & verum Dei Filium: Hinc est quod illorum miracula, vel cujuscunque alterius, etiamsi ea omnia fecisset, quæ Christus fecit, non potuissent probare eos esse Filios Dei, quia talia miracula non erant in hujus veritatis confirmationem facta: tamen sicut illorum miracula probabant vera esse ea,

ea, in quorum probationem fiebant, ita & miracula Christi, immo multo efficacius, probabant ipsum esse Deum, quia in hunc finem fiebant, quem sæpè Christus expressit, ut & ipsi Iudæi intelligerent quid per miracula probaret: Matth. 9. *Ut sciatis quia Filius hominis in terra habet potestatem dimittendi peccata, tibi dico surge, &c. & surrexit.* Hæc verba supponebant quæ à Iudæis dicta fuerant *Quis potest peccata dimittere nisi solus Deus?* Respondet ut sciatis me hanc habere potestatem quæ solius Dei est, meque esse Deum, hunc sanabo, & sic Paralyticum alloquitur, *tibi dico, surge*: Ita Lazarum suscitaturus Ioan. 11. sic Patrem suum alloquitur. *Propter populum qui circumstat, dixi, ut credant quia tu me misisti.* Hæc cum dixisset, voce magna clamavit, *Lazare veni foras, & statim prodit qui fuerat mortuus*: Denique in doctrinâ suâ semper se à Patre missum, & filium Dei docuit, & operibus Patris se id confirmare docebat: *Si non facio opera Patris mei nolite credere mihi: Si autem facio, & si mihi non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis, & credatis quia Pater in me est, & ego in patre*: Miracula ergo tali ratione facta, & propter hoc facta, sufficienter probarunt eum esse Filium Dei, quia negari non poterat ea facta esse divinâ virtute. Hinc Iudæi cum satis intelligerent admissis semel miraculis in ejus rei probationem negari non posse talem veritatem, calumniati sunt ejusmodi miracula non fuisse facta virtute divinâ, alioqui enim nullus relinquebatur negandi locus; sed contenderunt facta fuisse virtute Dæmonis, quod ostendimus fieri non potuisse. Noverrat hanc doctrinam ipse Dæmon, qui miraculum unum, & non admodum magnum sibi sufficiens existimavit ut eum Dei Filium esse agnosceret, si tamen in hujus rei probationem factum esset: Matth. 4. *Si Filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant, certus*

Tom. II.

futurus si ederetur tale miraculum, divini virtute factum iri, cum jam sciret id suâ virtute fieri nullo modo posse. Sed satis; sequitur n. manifestè miracula Christi, considerato sine propter quem fiebant, sufficientissimè probasse eum esse Filium Dei, & non tantum divinâ virtute, ut alios Prophetas, sed propria virtute, ut Dei Filium ea fecisse.

2. Probatur ratione prædictionis. Etenim alia inter signa cognoscendi Messiam Deus dederat in Prophetis miracula, quæ erat facturus, quod declaravit Isaia 53. *Ecce Deus veniet, & salvabit nos: tunc aperientur oculi cæcorum, & aures surdorum patebunt, tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum*: & in alijs Prophetis multa Christi opera continentur: Hoc argumento Christus usus est respondens Ioannis discipulis, qui sic eum nomine Ioannis interrogarant, *Tu es, qui venturus es, an aliud expeditamus?* nam varijs corâ illis patratis miraculis subditit, *Ite, & renuntiate Ioanni, quæ vidistis & audistis, cæci vident, claudum ambulant, &c.* quasi diceret, in me implètur, quæ Prophetæ implenda in Messia prædixerunt: Hoc argumento usus est Iustinus Martyr in Dialogo cum Tryphone ad probandum, Iesum Dominum verum fuisse Messiam: Quia nullus Propheta fecit omnia miracula quæ fecit Christus, hic unum, alius aliud miraculum fecit, sed nemo tot ac tanta qualia prædicta sunt: Hoc ipsum Dominus dixit Ioan. 15. *Si non venissem, & opera non fecissem, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo*: Igitur Christi miracula, etiam si non facta fuissent nominatim in confirmationem divinitatis Christi, tamen ex Prophetarum dictis, quibus Iudæi fidem habebant, satis superque probabant ipsum esse Christum & Filium Dei, multo magis utrumque simul conjunctum.

Ex his omnibus manet probata hæc veritas,

B

tas,

tas, Christi miracula facta fuisse in hujus propositionis confirmationem, quod Iesus Christus sic Deus: In superioribus autem ostendimus, Christi Miracula fuisse manifesta & indubitata, itaque manet ex omni parte probatam fuisse secundam nostri syllogismi partem, quæ sic habet, atqui divinitas Iesu Christi comprobata fuit testataque miraculis manifestis & indubitis; cui si jungas primam propositionem quam initio hujus sermonis probavimus, nempe, quicquid comprobatum testatumque fuit miraculis manifestis, & de quibus ambigi non possit, certissimum est ac indubitatum sequitur per manifestam consequentiam, quod initio probandum suscepimus, & cujus probationem Iudæi quæsierunt ex aliquo signo, quod omnium maximum Christus dedit, nempe signum Ionæ Prophetæ, quod aliàs fulius explicabitur, sequitur (inquam) divinitatem Christi Domini certissimam esse, & probatissimam.

Atque hæc est hujus discursus prima conclusio, ex miraculis manifestam esse Christi divinitatem, quam negare, non tantum impium & blasphemum est, sed etiam post tot miraculorum testimonia, irrationabile, insanum, ac furiosum. Sed quoniam eò jam pervenimus, ut quidam de re omnium maximam aut dubitent, aut ei obloquantur, aut etiam eam negent, placet etiam cum impiis de re tantam disceptare: Age ergo hominum impiissime, cur de Christi divinitate disputas, cur dubitas, cur eam negas? Hoc Deus Pater asserit, & miraculis testatur, nec tibi fidem facere potest? Age, inquam, quæ in rebus omnibus major certitudo tibi esse potest? an scientiarum? quarum propria principia ferme ignorantur: & quæ passim jaçantur vacillant: an sensuum? qui quotidie, vel te iudice falluntur: an autoritatis humanæ? quæ quoti-

die mutatur, & tam exiguam fidem meretur, ut crebrorum arguatur mendaciorum: an major esse poterit quam Dei loquentis autoritas? an certior esse potest aut illustrior autoritatis Dei manifestatio, quam miraculorum exhibitio? quæ vero illustriora, quæ clariora, non dicam esse, sed fingi possunt, quam quæ Christi divinitatem asseruerunt? an fortasse modus fingi potest clarior id agnoscendi? quis tandem? an ut ipsam divinitatem videres sensibilem? si immediate? Næ ridiculus es, qui divinitatem corpus esse putes: si mediate? certe Deus non aliâ ratione videri potuit, quam quæ visus est, secundum illud Baruch. 3. *Post hæc in terris visus est, & cum hominibus conversatus est: quod & confirmat Joannes Apostolus. Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre plenam gratiæ & veritatis.* Sed id capere non potes? bene est: an propterea res non est quia non capis? quæ multa credis quæ non capis, de intellectu, de sensibus, de mundo, de Deo, quæ si negares ab hominibus ejicereris? an nescis hæc capi non debere, sed credi? ad ea verò credenda, te apertissimis convinci rationibus Deo attestante? Etenim cum duo à me sint proposita, de quo ambigis? an de primo? nempe miracula edi non posse ad rei alicujus falsitatem, itaque fieri non posse, ut illud falsum sit quod miracula attestantur: sed si capis quid sit miraculum, quid mendacium, quid Deus, aut homo esse definis, aut facile intelligis, nullum mendacium posse aliquo miraculo confirmari. An de secundo dubitas? facta esse miracula quæ jaçantur in ejus rei confirmationem: sed homo es impudentissimus, & gratis te excæcas, qui tot testibus fidem derogare velis: quasi tot Regibus ac Principibus, tot Sapientibus, tot Philosophis, tot Doctoribus oculatior esses, qui sibi gratis imponi passi sint, cum tu unus sapiens, ac prudens

extiteris: Sed nimirum uti scripsit Joannes Apostolus 1. Epist. cap. 4. *Ipsi de mundo sunt, ideò de mundo loquuntur, & mundus eos audit: Nos ex Deo sumus: Qui non vidit Deum, audit nos: in hoc cognoscimus Spiritum veritatis, & spiritum erroris: utriusque discretio petitur ex regulâ fidei, & hæc sumitur ex DEI testimonio.*

2. Conclusio. Si Iesus verus est Deus, si Messias in lege promissus, igitur ei conveniunt quæcunque in lege de vero Messia dicuntur: de illo dixit Isaias cap. 9. *Vocabitur nomen ejus Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis, Pater futuri sæculi, Princeps pacis, multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis: igitur verè Mediator noster est & Salvator: itaque in illo omnis spes, & fiducia mea: Ille Rex meus, Dux meus, Protector meus: Ille Exemplum meum, Magister meus, Doctor meus: Illum unicè diligere debeo, illi uni servire: ab eo vitæ exempla, ab illo documenta accipere debeo: igitur quæcunque mihi vitæ præcepta dedit ea consequi dedit ea sequi debeo, & ejus institutis insistere: Verum igitur est beatiore esse pauperes divitibus, item beatius esse dare quàm accipere: longè optatius esse injuriam pati, quàm ulcisci: igitur quæcunque docuit de alterâ vitâ, ea sunt verissima. De verbo otioso reddendam esse rationem: nihil male actum manere sine pœnâ: nihil bene actum sine mercede: dari ignem æternum, vermem qui non moritur, tenebras exteriores: divites voluptuosos sepeliri in inferno, pauperes patientes in sinum Abrahamæ deferri: & similia sexcenta, quibus vitæ doctrina continetur: Igitur cum non tantum fuerit Salvator in quem credere debeo, Mediator in quem sperare, Exemplum quod imitari, sed etiam Legislator cui me obedire oportet, ego ejus leges quantum potero sequar; at ille inimicos dili-*

gere jubet: offendentem requirere ad pacem: oculum eruere si scandalifet, item manum, & pedem præcidere si scandalifent: mulierem non aspici ad concupiscendum. Igitur ille est consiliarius, cujus ego consilia omnibus mundi consilijs præferre debeo: itaque alteram maxillam offerre percutienti unam, tunicam deserere pallium capienti, animam perdere ut servem, & alia multa quæ omnibus sæculis ignorata, atque abscondita docuit Sapiëntia divina.

Eorum enim omnium veritas, & sanctitas, & in plerisque necessitas, innumeris innituntur miraculis, quibus Deus ejusmodi veritatibus auctoritatem sic conciliavit, ut à nemine nisi prorsus infano denegari possint. Hinc vide cujus vita sit tutior, hominis justis, an verò impij: ille nititur pronunciativis Evangelicis, hic autem insanis hominum carnalium sermonibus: item an insanat Religiosus omnia deserendo, an homo mundanus qui ejusmodi vitam irridet: cujus enim firmior & solidior spes est? ille nititur miraculis, hic carne, & sanguine: adversus quos sic ratiocinor: Cum res nulla majoris momenti fingi possit quàm quæ continetur in nostrâ Religione, certè nullum fingi potest majus periculum ac discrimen, quàm in re tantâ errare, cum ibi error sit irreparabilis, & æternus: Tu nihil horum credis quæ credimus de futurâ vitâ, nihil etiam de officijs quibus vita præsens astringitur: ego verò horum causâ abjicio, & voluptates, & honores & divitias, & quotidie me contineo: videamus amabo, quis nostrum tutius agat? ego ad id moveor sensu religionis, ad illum verò me ad adducunt tot contestata miracula: Tu verò moveris tantum libertate, & rei incertitudine, quia nihil horum vidisti:

Certè aut tu falleris, aut ego decipior: sed
 1. cujus error damnabilior, aut tuus, aut
 meus? nam si decipior, ipse Deus me de-
 cepit: quæ enim credo, tot miraculis con-
 firmavit, ut non nisi à Deo fieri potuerint:
 Tu verò à te ipso deceptus es, solam incer-
 titudinem secutus, & homines sceleratos
 & impios. 2. Quis nostrum majori peri-
 culo errat: ego quidem res nihili, & peritu-

ras aliquando objicio periculo: Tu verò
 summa omnia & æterna: Ego nihil amitto,
 quod non sit lucrum perdidisse: Tu nihil
 amittis, quod perdidisse non sit summa mi-
 feria: Tu nihil persequeris, quod possedisse
 non sit crimen, vel miseria: ego nihil perse-
 quor, quod possedisse, non sit, vel summum
 meritum, vel summa felicitas, ad quam nos
 perducatur Jesus Christus. Amen.

FERIA QUARTA

DOMINICÆ PRIMÆ IN QUADRAGESIMA:

CONCIO SECUNDA,

DE MIRACULIS.

Solvuntur objectiones quæ fiunt contra Miracula Christi; & disputatio satis im-
 plicata de falsis Magorum vel Hæreticorum Miraculis
 planè evolvitur.

*Generatio mala, & adultera, signum quærit, & signum non dabitur ei, nisi signum
 Ionæ Prophetæ. Matth. 12.*

NIHL damni patitur veritas,
 quum in disceptationem venit
 nisi evincitur, quum videtur im-
 pugnari nisi profligatur. Quan-
 do aurum & argentum probæ sunt tempe-
 raturæ, nihil formidant explorationem,
 neque obryzam: nec enim ignis nec obry-
 zæ eatinus quidquam illis detrahunt, sed
 indicant cujusmodi sint: contra vero chy-
 mia, metallaquea adulterata nihil æquè ac
 ignem, obryzæque periculum verentur.

Quæ quidem causa me hodie inducit ut
 experimenta committam & disceptationi
 veritatem omnium Fidei nostræ gravissi-
 mam maximique supra reliquas momenti;
 scilicet Jesu Christi divinitatem, subjiciam-
 que examini pertinacissimorum ingenio-
 rum, probationem quam hesternâ die pro-
 tuli è miraculorum testimonio petitam.
 Rom. 3. *Ut omne os obsruatur, & subditus fiat om-
 nis mundus Deo.* Atque ut Infidelis, ethni-
 cusque, ut & ad licentiam projectus, curio-
 susque